

NATALIE
HAYNES

O mie
de corăbii

Traducere din limba engleză de
Ioana Filat

Personaje

AHEII

Casa lui Atreu

AGAMEMNON, regele cetății Micene, de lângă Argos, în peninsula grecească. Fiul lui Atreu, soție îi era:

CLITEMNESTRA, regina cetății Micene și mama următorilor:

IFIGENIA, ORESTE, ELECTRA

MENELAU, fratele lui Agamemnon, soție îi era:

ELENA din Sparta, cunoscută mai târziu sub numele de Elena din Troia. Elena era atât sora, cât și cumnata Clitemnestrei. Împreună cu Menelau, a avut o fiică:

HERMIONA

Pe lângă aceștia:

EGIST, fiul lui Tieste (fratele lui Atreu), era vărul lui Agamemnon și Menelau

Casa lui Odiseu

ODISEU, regele Itacăi, fiul ANTICLEEI și al lui LAERTES.
Soție îi era:

PENELOPA, regina Itacăi, țesătoare pricepută, mama
lui:

TELEMAH

Alți membri ai casei:

EURICLEEA, doica lui Odiseu

EUMEU, un porcar credincios

Odiseu a întârziat în călătoria de întoarcere din Troia
din cauza următorilor (între mulți alții):

POLIFEM, un uriaș cu un singur ochi, zis și ciclop. Fiul
lui POSEIDON, zeul mărilor

CIRCE, o vrăjitoare care trăia pe insula Aiaia

LESTRIGONII, niște uriași canibali

SIRENELE, pe jumătate femei, pe jumătate păsări, al
căror cânt îi mâna pe corăbieri la moarte

SCYLLA, un hibrid femeie-cățea. Cu foarte mulți dinți

CHARYBDA, un vârtej care distrugea corăbii

CALIPSO, o nimfă care trăia pe insula Ogia

Casa lui Ahile

PELEU era un rege și erou grec, care s-a căsătorit cu:

THETIS, o nimfă a mării. Au avut un fiu:

AHILE, cel mai mare războinic din istorie. Cel mai apropiat prieten și posibil iubit îi era:

PATROCLU, războinic și mic nobil aheu. În Războiul Troian, au luat-o prizonieră pe:

BRISEIS, prințesă din Lyrnessos, o cetate mai mică situată nu departe de Troia

Ahile a mai avut și un fiu:

NEOPTOLEM

Printre alți ahei care s-au amestecat în Războiul Troian se numără:

SINON, un războinic

PROTESILAOS, regele din Filake, o mică așezare grecească. Soție îi era:

LAODAMIA, regina lui

TROIENII

Casa lui Priam

PRIAM, rege al Troiei, tată de nenumărați fii și fiice și soțul lui:

HECABE sau Hecuba, după romani și, ulterior, după Shakespeare. Mama lui:

POLIXENA, eroină a Troiei

CASSANDRA, preoteasă a lui Apollo, zeul arcașilor, al medicilor și molimelor

HECTOR, mareț erou troian

PARIS, războinic troian, mare seducător când venea vorba de soțiile altora

POLIDOR, fiul mezin al lui Priam și al lui Hecabe

Hecabe și Priam mai erau și socrii:

ANDROMACĂI, soția lui Hector, mama lui ASTIANAX

Printre alți troieni care s-au amestecat în Războiul Troian se numără:

ENEA, nobil troian, fiul lui ANCHISE și soțul lui:

CREUSA, mama lui EURILEU (cunoscut ulterior de romani sub numele de Ascanius)

THEANO, soția lui ANTENOR (sfetnic al lui Priam) și mama lui CRINO

HRISEIS, o tânără troiană, fiica lui HRISES, preot al lui APOLLO

PENTESILEEA era o prințesă amazoană, sora HIPOLITEI. Nu era din Troia, însă le-a fost aliată în ultimul an al războiului

OINONE, o nimfă a munților care trăia în apropiere de Troia

ZEITĂȚI

CALIOPE, muza genului epic

ZEUS, regele zeilor olimpieni. Tată pentru nenumărați zei, zeițe, nimfe și semizei. Soț și frate pentru:

HERA, regina zeilor olimpieni, nu-i are la inimă pe cei care devin ținta seducției lui Zeus

AFRODITA, zeița iubirii, în special a iubirii carnale. Măritată cu zeul fierar HEFAISTOS și uneori amanta zeului războiului, ARES

ATENA, zeița înțelepciunii și a războiului de apărare. Sușinătoarea lui Odiseu, ocrotitoarea cetății Atena. Adoră bufnițele

ERIS, zeița vrăjbelor. Încurcă-lume

THEMIS, una dintre zeițele străvechi. Reprezintă ordinea, în opoziție cu haosul

GAIA, o altă zeiță străveche. Pentru noi, ea este Mama Natură

MOIRELE, Ursitoarele. Trei surori — CLOTHOS, LACHESIS și ATROPOS — care ne țin în mâini destinele

Caliope

Cântă, muză, îmi spune el, iar încordarea din glas îmi dă de înțeles limpede că nu mă îmbie. De-aș avea de gând să-i fac pe plac, aș zice că își ascute glasul cu numele meu, ca un războinic care-și trece spada pe piatră, pregătindu-se pentru bătălia de dimineață. Însă azi n-am chef să fiu muză. Poate nu s-a gândit cum e să fii în pielea mea. Cu siguranță că nu: ca toți poeții, nu se gândește decât la el. Însă e de mirare că nu i-a trecut prin minte câți bărbați ca el mai există pe lumea asta, toți cerându-mi zi de zi să le acord atenție și sprijin nemăsurate. Chiar are lumea nevoie de atâtea poeme eroice?

Toate taberele cărora li s-au alăturat, toate războaiele în care au luptat, toate cetățile asediate, toate orașele prădate, toate satele nimicite. Toate călătoriile de necruzut, toate naufragiile, toate întoarcerile acasă: toate aceste povești s-au mai spus, de nenumărate ori chiar. Oare poate să creadă că are ceva nou de zis? Și chiar își închipuie că eu trebuie să-l ajut să nu uite ce face fiecare personaj în parte sau să umplu golurile în care metrul și povestea nu se potrivesc și pace?

Când mă uit în jos, văd că își ține capul plecat și umerii, deși lați, sunt încovoiați. Spinarea a început să i se arcuiască în partea de sus. Bărbatul acesta-i bătrân. Mai bătrân decât ai bănui dacă te iei după glasul lui aspru. Sunt curioasă. De obicei tinerii îi dau zor cu poezia. Mă aplec

să-i văd ochii, închiși o clipă în rugă fierbinte. Nu-l recunosc câtă vreme și-i ține închiși.

Poartă o fibulă frumoasă de aur, cu frunzulițe bătute într-un nod lucitor. Așadar, cineva l-a răsplătit regește cândva pentru poeziile sale. E dăruit cu talent și i-a mers înfloritor, fără îndoială cu ajutorul meu. Și tot vrea mai mult, ce bine-ar fi de i-aș vedea deslușit chipul la lumină.

Aștept să deschidă ochii, însă deja m-am hotărât. Dacă vrea să-l ajut, va trebui să-mi dea o ofrandă la schimb. Așa fac muritorii: mai întâi cer, apoi imploră și până la urmă se tocmesc. Așadar, îi voi da cuvintele când îmi va da fibula aceea.

Creusa

A icnit trezită din somn de un trosnet asurzitor. A căutat pruncul, însă apoi și-a amintit că nu mai e prunc de-acum, trăise cinci veri încheiate, cu războiul clocotind sub zidurile cetății. Desigur că era la el în odaie. Suflarea i s-a domolit cât a așteptat să-l audă strigându-și mama, îngrozit de furtună. Însă nu s-a auzit niciun strigăt: băiețelul ei era curajos. Prea curajos ca să țipe când auzea trăsnete, fie ele azvârlite de însuși Zeus. Și-a tras pătura peste umeri, încercând să-și dea seama al câtelea ceas din noapte era. Susurul ploii se auzea tot mai tare. Pesemne că veneau zorii, căci vedea până în capătul odăii. Însă era o lumină stranie: într-o culoare gălbuie ca seul, care se oglindea în pereții roșu-închis și-i picta într-o nuanță urâtă, de sânge. Cum de era lumina atât de galbenă dacă soarele nici nu răsărise? Și cum de pătrundea soarele în toate ungherele camerei când auzea cum plouă în acoperiș? Amețită de visele din care tocmai se desprinsese, i-a luat câteva clipe să-și dea seama că izul înțepător era aieva în nări, nu în închipuire. Trosnetul nu fusese trăsnet, ci nimicire pământescă, susurul nu era ploaie, ci sunetul de lemn și paie trosnind în para focului. Iar lumina cea galbenă și pâlpâitoare nu era soarele.

Dându-și seama de pericol, a sărit pe dată din pat, încercând să se lupte cu moliciunea dinainte. Trebuia să iasă, să plece de lângă foc. Deja își simțea limba încărcată de fum, cu funinginea lui unsuroasă. Și-a strigat soțul,

Enea, și fiul, Eurileu, însă nu i-au răspuns. A lăsat în urmă micul său iatac — și patul îngust, cu pătura maro-roșiatică pe care și-o țesuse cu atâta mândrie când se măritase —, însă n-a ajuns prea departe. Când a zărit flăcările prin ferestraica înaltă din fața ușii iatacului, tot elanul i s-a scurs din picioare în podea. Nu casa ei ardea. Ardea fortăreața: cel mai înalt punct al cetății Troia, ce nu mai cunoscuse decât torțele de pază sau focul jertfelor lui Helios, zeul soarelui care străbătea bolta în carul său tras de cai. Acum flăcările năvăleau printre coloanele de piatră atât de reci la atingere — s-a uitat în tăcere cum se aprinde o bucată de acoperiș și o jerbă de scânteii se desprinde dintr-odată din lemn, licurici mititei rotindu-se prin fum.

Enea se dusese probabil să lupte cu flăcările, și-a zis. Pesemne le-a sărit în ajutor fraților și verilor săi, cărând apă, nisip și tot ce mai găseau. Nu era primul foc care amenințase orașul de la începutul asediului. Iar bărbații o să facă orice, totul, ca să salveze fortăreața, unde se găseau cele mai de preț averi ale Troiei: visteria, templele, căminul lui Priam, regele lor. Teama care o mânase să se scoale din pat s-a potolit, căci, după cum văzuse, casa ei nu ardea din temelii, ea și fiul ei nu erau în primejdie, însă — ca de atâtea ori în războiul acesta fără sfârșit — soțul ei era. Frica ascuțită pentru propria viață s-a preschimbat pe loc într-o neliniște apăsătoare pe care o știa prea bine. Se învățase să-l vadă cum pleacă să se lupte cu plaga elenă care-și avea taberele în afara cetății de zece ani lungi, să-l vadă îngrozită cum se duce și să-l aștepte să se întoarcă înlemnită de teamă, încât acum apăsarea aceea o resimțea aproape ca pe o alinare, o pasăre întunecată cocoțată pe umărul ei. Mereu se întorsese acasă, și-a amintit singură. Mereu. A încercat

să nu ia în seamă gândul pe care i-l croncănea pasărea nedorită drept în minte: de ce i-ar fi trecutul zălog viitorului?

A tresărit când a mai auzit un trosnet greu, cu siguranță mai puternic decât acela care o trezise. A aruncat o privire peste pervazul ferestrei, spre părțile mai din vale ale cetății. Acum a văzut că nu e un foc aidoma celorlalte, doar că e într-un loc de seamă — nu se întindea doar în fortăreață. Peste tot în oraș pâlpâiau mănunchiuri de lumini de un portocaliu viu. Creusa a înălțat în șoaptă o rugă zeilor casei. Însă era prea târziu pentru rugi. Chiar pe când limba îi forma vorbele, vedea că zeii părăsiseră Troia. Peste tot în oraș templele ardeau.

A luat-o la fugă pe coridorul întunecat care ducea spre partea din față a casei, prin odaia dinspre curte pe care o iubea pentru pereții ei înalți și bogat împodobiți. Nu era nimeni în jur, până și sclavii plecaseră. S-a împiedicat în poalele rochiei strâmte, răsucind materialul în pumnul stâng ca s-o scurteze. Și-a strigat din nou fiul — oare îl luase Enea cu el, să meargă împreună după socrul ei? Acolo să fi plecat? —, deschizând poarta mare de lemn dinspre stradă. Acum că-și vedea vecinii gonind pe drum — niciunul nu căra apă, cum își închipuise că face Enea, ci doar saci cu avuțiile pe care reușiseră să le strângă înainte să fugă sau chiar cu mâinile goale —, a scos un țipăt fără să vrea. Din toate părțile se auzeau strigăte și urlete. Fumul se afunda pe străzi de parcă cetatea era de-acum prea distrusă, prea rușinată ca să mai dea ochii cu ea.

A rămas la poartă, neștiind ce să facă. Mai bine rămânea acasă, desigur, altfel se putea să n-o găsească bărbatul ei la întoarcere. Cu mulți ani în urmă, îi făgăduise că, de izbânda cumva asediul cetății, o să fugă cu ea, fiul lor și

tatăl său într-o corabie pe mare, ca să întemeieze o nouă cetate. Ea îi pecetluisese buzele cu degetele ei, ca să nu mai zică asemenea vorbe. Fie și dacă le rosteai doar, se găsea vreun zeu parșiv care să le ducă la îndeplinire. Barba îi gădila mâinile, însă n-a râs deloc. Și nici el: e datoria mea, spusese. Așa îmi poruncește Priam. Cineva trebuie să ia asupra sa îndatorirea de a întemeia noua Troie, dacă o să se abată năpasta. A încercat iar să-și înăbușe potopul de gânduri negre că bărbatul ei n-o să se mai întoarcă, era mort de-acum, până-n zori or să năruie cu totul cetatea, iar casa ei — ca atâtea altele — n-o să mai fie în picioare, așa că nimeni n-o să se poată întoarce acolo.

Dar cum a fost cu puțință una ca asta? Și-a sprijinit capul de poarta de lemn, simțind pironii negri de metal încins pe piele. Când s-a uitat în jos, funinginea neagră și unsuroasă deja i se așternuse în cutele rochiei. Cum de vedea tot ce se petrece în oraș când Troia ieșise victorioasă din război? Aheii fugiseră în sfârșit, după ce-și măcinaseră un deceniu încheiat oștirea pe câmpia de la poalele zidurilor. Sosiseră pe corăbiile lor înalte cu atâția ani în urmă și, cu toate acestea, ce izbutiseră să facă? Se luptaseră și mai spre ziduri, și mai încolo, îi împinseseră chiar până la vasele trase pe țarm, ca apoi să se retragă iar spre Troia. Se luaseră în piept doi câte doi și se războiseră la grămadă. Amândouă taberele avuseseră parte de molime și foamete. Măreți luptători căzuseră și destui lași se furișaseră ca să scape cu viață. Însă Troia, cetatea ei, izbândise până la urmă.

Să fi fost acum trei, patru zile? Nu prea mai știa cât timp a trecut. Însă știa limpede ce s-a întâmplat. Urmărise cum se îndepărtează corăbiile în larg, urcată pe acropolă, ca să le vadă cu ochii ei. Ca toată lumea din oraș, cu câteva zile

înainte, auzise zvonuri cum că armata grecească se pregătea de plecare. Se retrăseseră în tabăra lor, asta era limpede. Enea și tovarășii săi — pentru ea nu vor fi nicicând războinici, căci cu asta se îndeletniceau în afara cetății, nu în ea — se sfătuiseră dacă are rost să dea atacul, sperând să descopere ce se petrece acolo, nu doar să iște învălmășeală. Însă până la urmă rămăseseră la adăpostul zidurilor, urmărind răbdători să vadă ce-o să se întâmple. Și când mai trecuse o zi sau două și nu zburase nicio lance și nimeni nu slobozise nicio săgeată, oamenii au prins speranță. Poate că în tabăra grecească făcea prăpăd înc-o molimă. Se mai întâmplase așa cu câteva luni în urmă, prilej cu care troienii se veseliseră și înălțaseră jertfe tuturor zeilor. Aheii erau pedepsiți pentru sacrilegiul lor, pentru că refuzaseră cu nesăbuință să recunoască adevărul: Troia nu va cădea, nu avea cum să cadă sub asediul unor muritori de rând. Unora de teapa acestor ahei trufași, cu corăbiile lor înalte și armurile lor de bronz, lucind în soare, căci niciunul nu îndura gândul că mai bine ar trudi acolo, neștiut, nevăzut și neadmirat de nimeni.

Ca toată lumea, Creusa se rugase să dea ciuma în ei. Pentru ce altceva ar fi putut să se roage? Însă apoi mai trecuse o zi și începuseră să se miște corăbiile, tremurând din catarge, cu vâsleșii purtându-le afară din golf, spre apele adânci ale oceanului. Troienii au rămas totuși tăcuți, nevenindu-le să-și creadă ochilor. Atâta amar de vreme se întinsese tabăra aceea hidoasă la apus de cetate, dincolo de gura râului Scamandru, că acum li se părea ciudat să vadă țărnul pustiu, ca un mădular cangrenat ce fusese în sfârșit amputat. Priveliștea nu le mai trezea groaza dinainte, însă tot îi neliniștea. Peste încă o zi, a plecat și ultima dintre corăbiile

mai încete și zăbavnice, gemând sub greutatea oamenilor și a averilor luate cu jașca din toate cetățile mai mărunte ale Frigiei, unde luptătorii erau mai puțini și zidurile, mai joase decât la Troia. Au vâslit contra vântului o vreme, apoi au desfăcut pânzele și au plutit îndepărtându-se.

Creusa și Enea au rămas pe zidurile cetății, privind cum spumegă valurile izbite de țărșm, mult după ce corăbiile s-au făcut nevăzute. Au stat îmbrățișați o vreme, ea șoptindu-i atâtea întrebări la care el nu avea răspuns: de ce-au plecat? O să se întoarcă? De-acum suntem la adăpost de primejdii?

*

Din depărtare s-a auzit un bufnet puternic și Creusa s-a dezmeticit, întorcându-se cu un zvâcnet în prezent. Acum n-avea cum să urce pe acropolă, să-l caute pe Enea. De la casa ei se vedea limpede că acoperișul fortăreței se prăbușise, scoțând vălătuci de fum. Oricine se aflase sub el era mort acum. A încercat să nu și-l închipuie pe Eurileu țâșnind pe lângă picioarele tatălui său, ca să încerce să potolească focul nesătul. Însă Enea nu l-ar fi luat pe singurul lor fiu cu el în primejdie. Pesemne că s-a pornit după Anchise, să-l ducă pe bătrân la adăpost. Dar oare o să se întoarcă după Creusa sau o să se aștepte să-l găsească ea pe străzi?

Cunoștea inima lui Enea mai bine decât pe a sa. Pornise să-și găsească tatăl înainte ca focul să se întindă peste tot: Anchise locuia mai aproape de acropolă, acolo unde flăcările ardeau în vâlvătăi. Enea știa sigur cât de greu îi va fi să ajungă la casa tatălui său. Avea să se gândească la posibilitatea de a se întoarce din drum, numai că acum își va da seama că nu se poate. Avea să se îndrepte spre